

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 69 73
Fax (070) 3 70 79 75
www.justitie.nl

Onderdeel	DJJ	Bij beantwoording de
Datum	16 februari 2007	datum en ons kenmerk
Ons kenmerk	5454871/06/DJJ	vermelden. Wilt u slechts
Uw kenmerk	2060702750	één zaak in uw brief
Onderwerp	Beantwoording van vragen van het lid Van Oudenallen (Groep Van Oudenallen) over de maximum leeftijd waarop men een kind kan adopteren	behandelen.

Hierbij doe ik u toekomen de beantwoording van de vragen van het lid Van Oudenallen (Groep Van Oudenallen) over de maximumleeftijd waarop men een kind kan adopteren, kenmerk 2060702750, ingezonden bij brief van 9 november 2006.

De beantwoording heeft tot mijn spijt enige tijd op zich laten wachten in verband met mijn nadere standpuntbepaling inzake de leeftijdsgrenzen bij adoptie, waarop voornoemde vragen onder meer betrekking hebben.

De Minister voor Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering,

Antwoorden van de Minister voor Integratie, Jeugdbescherming, Preventie en Reclassering op vragen van het lid Van Oudenallen over de maximumleeftijd waarop men een kind kan adopteren.

(Ingezonden op 9 november 2006; nr. 2060702750)

Vraag 1

Tot welke leeftijd is het in Nederland mogelijk om een aanvraag in te dienen voor het adopteren van een kind?

Antwoord 1

Met betrekking tot de leeftijdsgrens voor de indiening van een aanvraag ter verkrijging van een beginseltoestemming voor de opneming ter adoptie van een buitenlands kind geldt artikel 5, vijfde lid, van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie (verder: Wobka). Daarin wordt bepaald dat een aanvraag ter verkrijging van een beginseltoestemming kan worden ingediend tot het moment dat een van de aspirant-adoptiefouders de leeftijd van 42 jaar heeft bereikt. Indien sprake is van bijzondere omstandigheden kan van deze voorwaarde worden afgeweken. Op bijzondere omstandigheden kan echter geen beroep worden gedaan indien de beide aspirant-adoptiefouders op het tijdstip van de indiening van het verzoek, de leeftijd van 44 jaar hebben bereikt.

Deze bijzondere omstandigheden waarop een beroep kan worden gedaan voor het verkrijgen van een beginseltoestemming, zijn opgenomen in de Richtlijnen opneming buitenlandse kinderen ter adoptie 2000 (Regeling van 10 november 2000, Stc. 234).

Vraag 2

Waar is deze leeftijd op gebaseerd?

Vraag 3

Wanneer is deze leeftijdsgrens bepaald? Is deze maximum leeftijd bijgesteld naar de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen nu kinderen krijgen?

Antwoord 2+3

Het huidige systeem van leeftijdsgrenzen in de Wobka is ingevoerd bij Wet van 8 december 1988, houdende regelen inzake de opneming in Nederland van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie (Wet opneming buitenlandse pleegkinderen; Stb. 566), welke wet van naam (en inhoud) is gewijzigd bij Wet van 14 mei 1998 tot uitvoering van – kort gezegd - het Haags Adoptieverdrag (Stb. 302). Het systeem houdt, in aanvulling op hetgeen ik hierover heb aangegeven bij de beantwoording van vraag 1, het volgende in. Het leeftijdsverschil tussen adoptiefkind en -ouder mag maximaal 40 jaar zijn. Bij binnenkomst in Nederland dient een kind jonger te zijn dan zes jaar. Dit brengt met zich dat aspirant-adoptiefouders een buitenlands kind mogen opnemen, totdat zij de leeftijd van 46

jaar hebben bereikt. Het systeem van leeftijdscriteria sluit aan bij de grenzen van biologisch ouderschap. Uit een evaluatieonderzoek Wobka dat in 2004 door Van Montfoort is uitgevoerd, blijkt dat het systeem van leeftijdscriteria ook thans nog als zodanig wordt ervaren.

Bij invoering van de thans geldende leeftijdscriteria in 1989 lag de gemiddelde leeftijd van de moeder bij de geboorte van haar eerste kind op 27,3 jaar (bron: CBS). Die leeftijd lag in 2005 op 29,4 jaar. Een gemiddelde van 29 jaar werd in 1997 reeds bereikt; deze gemiddelde leeftijd bij geboorte van het eerste kind neemt al enige jaren niet of nauwelijks meer toe. De maximum leeftijd bij adoptie is sinds 1989 niet meer bijgesteld.

Vraag 4

Waarom zou de leeftijdsgrens niet omhoog moeten?

Antwoord 4

In het schriftelijk overleg (verslag van 25 april 2006, Kamerstukken II 2005/06 28 457, nr. 27) heeft de toenmalige minister van Justitie aangegeven een verruiming van de leeftijdscriteria bij interlandelijke adoptie te willen overwegen. Een daartoe strekkend voorstel is in een conceptwetsvoorstel ter advisering aan verschillende organisaties in het adoptieveld voorgelegd. In de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel homoadoptie (Kamernummer 30 551), welke u onlangs is toegezonden (kenmerk 5465538/07/6 d.d. 8 februari 2007), ga ik in op de ontvangen adviezen uit deze consultatieronde. Het geheel overziende kan naar mijn mening, indien uw Kamer daar eveneens mee kan instemmen, de in het conceptwetsvoorstel voorgestelde verruiming van de leeftijdscriteria aan de Raad van State worden voorgelegd. Daarbij zie ik bovendien ruimte om de maximum leeftijd van het kind met twee jaar te verhogen.

Vraag 5

Tot welke leeftijd kan men een aanvraag indienen voor het adopteren van een tweede kind?

Vraag 8

Zijn er ouders met een adoptiekind die een tweede kind willen hebben en daartoe een aanvraag hebben ingediend, maar die worden afgewezen door hun leeftijd? Om hoeveel gevallen gaat het jaarlijks en om hoeveel in de afgelopen vijf jaar?

Antwoord 5 en 8

De huidige grenzen voor het indienen van een verzoek om toestemming tot opnemning van een tweede buitenlands kind zijn gelijk aan die voor de opnemning van een eerste buitenlands kind. Hiervoor verwijs ik naar het antwoord op vraag 1. Aspirant-adoptiefouders die bij indiening van de aanvraag voor een tweede buitenlands kind de leeftijd hebben van 42 of 43 jaar kunnen een beroep doen op bijzondere omstandigheden, zoals de aanwezigheid van een ter adoptie opgenomen buitenlands kind dat als enig kind in het gezin van de aspirant-adoptiefouders

verblijft, of de aanwezigheid van een broer of zus van het op te nemen buitenlands kind. Ook de bereidheid en de aannemelijk geworden geschiktheid voor de opnemng van een ouder kind of een gehandicapt kind kunnen worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden.

Aspirant-adoptiefouders die bij indiening van de aanvraag voor een beginseltoestemming voor een eerste of volgend kind de leeftijd van 44 jaar hebben bereikt kunnen geen beroep meer doen op bijzondere omstandigheden.

Bij de laatst genoemde categorie gaat het bij de opnemng van een tweede buitenlands kind jaarlijks om 2 tot 4 gevallen.

In de afgelopen 5 jaren bedroegen de aantallen respectievelijk:

2001: 4, 2002: 2, 2003: 4, 2004: 4 en 2005: 3.

Vraag 6

Mag een tweede adoptiekind van een andere familie komen dan het eerste kind?

Vraag 7

Waarom zou een tweede kind uit dezelfde familie moeten komen als het eerste kind?

Antwoord 6 en 7

Een tweede adoptiekind mag uit een andere familie komen dan het eerste adoptiekind. Wel is het zo dat het opnemen van twee adoptiekinderen *tegelijkertijd* slechts wordt toegestaan als het gaat om broertjes en/of zusjes of kinderen die een zodanig nauwe band met elkaar hebben dat zij bezwaarlijk van elkaar kunnen worden gescheiden.

Vraag 9

Hoeveel ouders, die een eerste kind willen adopteren zijn boven de leeftijdsgrens?

Antwoord 9

Dit aantal schommelt tussen de 10 en 20 ouderparen per jaar.

Vraag 10

Waarom mogen partners boven een bepaalde leeftijd niet samen adopteren? Is dat wel ethisch verantwoord in een tijd waarin er vaker grote leeftijdsverschillen bestaan tussen ouders met eigen kinderen?

Antwoord 10

De leeftijdsgrenzen als aangegeven bij de beantwoording van vraag 1, gelden voor ieder van de aspirant-adoptiefouders. Heeft een van beide aspirant-adoptiefouders de leeftijdsgrens van 44 jaar bereikt, dan betekent dit dat zij niet meer gezamenlijk een beginseltoestemming kunnen aanvragen. Zodra één van beide aspirant-adoptiefouders de leeftijd van 46 bereikt, kan deze het kind niet meer ter adoptie opnemen. De andere aspirant-adoptiefouder kan de procedure alleen voortzetten.

Voor een toelichting op het systeem van leeftijdsgrenzen verwijs ik u naar de antwoorden op de vragen 2 en 3.

Vraag 11

Als blijkt dat bij de ouders van de afgelopen vijf jaar de tweede kinderwens is blijven bestaan, zijn er dan mogelijkheden voor uitzonderingen? Geldt dit ook voor ouders met een eerste kinderwens?

Antwoord 11

Bij de indiening van een aanvraag ter verkrijging van toestemming tot opnemning ter adoptie van een (eerste of tweede) buitenlands kind wordt conform de Wobka getoetst of de aspirant-adoptiefouders aan de voorwaarden voldoen. Wanneer dat niet het geval is, wordt het verzoek afgewezen. Uitsluitend in het geval er sprake is van bijzondere omstandigheden als genoemd in het antwoord op de vragen 5 en 8 kan een uitzondering worden toegestaan. De aspirant-adoptiefouders mogen op het moment van opnemning in ieder geval de leeftijd van 46 jaar niet hebben bereikt.

Vraag 12

Zijn er de afgelopen jaren uitzonderingen op de regel geweest? Heeft u een mogelijkheid om, als dit om minder dan tien gevallen gaat, een uitzondering te maken, aangezien het opgroeien in een groter gezin vaak als beter wordt gezien dan een enkelkindgezin?

Antwoord 12

De redenen voor het systeem van leeftijdsgrenzen en de mogelijke uitzonderingen zijn juist gelegen in het belang van het kind. Buiten de mogelijkheden welke de wet biedt zie ik vooralsnog geen reden om anderszins uitzonderingen binnen het huidige systeem van leeftijdsgrenzen toe te staan.

Vraag 13

Is er onderzoek gedaan naar het gedrag van geadopteerde kinderen? Zijn er ontwikkelingen geconstateerd waaruit blijkt dat er meer psychologische begeleiding bij geadopteerde kinderen en ouders nodig is dan men voorheen had gedacht?

Antwoord 13

Er is wereldwijd, maar ook in Nederland onderzoek gedaan naar het gedrag van geadopteerde kinderen. Gebleken is dat het overgrote gedeelte van de geadopteerde kinderen zich normaal ontwikkelt. Toch blijkt uit verschillende onderzoeken dat adoptiekinderen in de basisschoolleeftijd en in de puberteit significant meer gedragsproblemen vertonen dan niet geadopteerde kinderen¹. Met name

¹ Onder meer Verhulst, FC en Versluis-Den Bieman, HJM (1989) Buitenlandse adoptiekinderen, vaardigheden en probleemgedrag, Versluis-Den Bieman, HJM (1995), Interlandelijk geadopteerden in de adolescentie: vervolgonderzoek naar gedragsproblemen en vaardigheden, Stams, G.J., Juffer, F., Rispen, J. en Hoksbergen, R.A.C. (2001). Het functioneren van zevenjarige kinderen die als baby uit het buitenland werden geadopteerd, en Juffer, F. en Van IJzendoorn, M.H. (2005).

geadopteerde jongens laten meer externaliserend probleemgedrag, zoals agressie, zien.

Zoals ik u eerder heb toegezegd, moet er daarom een goed sluitend aanbod van nazorg worden gerealiseerd. Hierover wordt op dit moment overleg gevoerd met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Zie hiervoor ook mijn brief van d.d. 9 november 2006 (5449176/06/DJJ) waarin ik vragen van het lid Van der Staaij (SGP) inzake de adoptienazorg heb beantwoord.

Vraag 14

Wat is uw mening na gesprekken in het veld over het probleem dat op jonge leeftijd (vanaf twee jaar) geadopteerde kinderen, later een probleem blijken te hebben met hun identiteit? Is hier hulp nodig?

Antwoord 14

Uit eerdergenoemde onderzoeken is gebleken dat kinderen die na hun eerste levensjaar werden geadopteerd een minder positief zelfbeeld hebben dan kinderen die voor hun eerste levensjaar werden geadopteerd. Kennelijk beschikken kinderen die op oudere leeftijd zijn geadopteerd over minder basisvaardigheden, bijvoorbeeld omdat zij langer hebben verbleven in een verwaarlozende omgeving of omdat zij meer moeilijke hechtingservaringen hebben ondergaan. Op uw vraag of hulp nodig is, verwijs ik naar het tweede gedeelte van het antwoord op vraag 13.

Vraag 15

Wat zijn de gemiddelde kosten voor adoptie? Wat is gemiddelde duur voordat men een kind kan adopteren? Is deze tijd niet te lang?

Vraag 16

Acht u het wenselijk om de administratie sneller te laten verlopen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 15 en 16

Met betrekking tot uw vraag over de gemiddelde kosten voor adoptie verwijs ik u naar de brief van de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 8 december 2005 aan uw Kamer (Kamerstuk nr. 27 28457, nr. 25). In deze brief wordt antwoord gegeven op een vraag van het lid Visser om de totale kosten van internationale adoptie inzichtelijk te maken. Daarin wordt uiteengezet dat voor de verplichte algemene voorlichting een bedrag ad € 900,- betaald dient te worden. De kosten voor bemiddeling kunnen, afhankelijk van de keuze voor vergunninghouder en land van herkomst van het op te nemen kind, variëren tussen de € 2500,- en € 22.000,-.

Voor het antwoord op uw vraag over de gemiddelde duur van de procedure verwijs ik u naar de brief van mijn ambtsvoorganger van 24 april 2006 (Kamerstukken II 2005/06 28457, nr. 27). Daarin is aangegeven dat de wachttijd tussen aanmelding en start van de voorlichting tussen de 17 en 20 maanden bedraagt. De gemiddelde duur van de adoptieprocedure bij aanvragen van een beginseltoestemming voor een eerste kind, van moment van start van de voorlichting tot en met het moment van afgifte van een beginseltoestemming, is circa 8 maanden. De duur van de verdere procedure tot het moment van opneming van het kind in het gezin varieert per vergunninghouder en land van herkomst, maar is op dit moment gemiddeld 16 maanden. Veel mogelijkheden om deze proceduredtijd te bekorten zijn er niet. Het aantal aanvragen overstijgt het aanbod van voor adoptie beschikbare kinderen. De procedure is zo ingericht, dat de diverse stappen (voorlichting, gezinsonderzoek, afgifte beginseltoestemming) naadloos op elkaar aansluiten. Dit maakt een wachttijd voorafgaand aan de start van de procedure onontkoombaar.